

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

МАТЕРІАЛИ

Круглого столу з нагоди Дня Юриста

**«ЗАХИСТ ПРАВ ОСОБИ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ В
УКРАЇНІ»**

6 жовтня 2022 року

Біла Церква 2022

УДК 341.171+351.74

Макарчук В.В., к.ю.н.

Білоцерківський національний аграрний університет

АДАПТАЦІЯ ПОЛОЖЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА СТОСОВНО ПОЛІЦЕЙСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ

Стосовно діяльності поліції повинна бути повністю виключена упередженість до будь-якої із зацікавлених сторін тієї чи іншої справи, можливість ототожнення особи переступив закон, з якою-небудь етнічною групою або народністю. Поліція захищає права, свободи, законні інтереси людини та громадянина незалежно від статі, раси, національності, мови, походження, майнового та посадового положення, місця проживання, ставлення до релігії, переконань, належності до громадських об'єднань, тощо. У цьому полягає суть принципу неупередженості діяльності поліції, який вперше знайшов своє відображення у Законі України «Про Національну поліцію» в контексті адаптації положень міжнародних документів, що стосуються поліцейської діяльності.

Розв'язання нагальних проблем неможливо без зміцнення всіх ланок і інститутів правоохоронної системи країни, її адаптації до процесів формування в Україні правової держави. У зв'язку з цим необхідне серйозне наукове переосмислення її структурно-змістовних і функціональних властивостей, її особливостей і закономірностей розвитку в умовах реформування для вироблення логічно послідовного наукового підходу, в межах якого можна було б сформулювати основні цільові установки та пріоритетні напрями вдосконалення правового регулювання правоохоронної діяльності, реформування системи правоохоронних органів, вдосконалення їх оснащення [1, с. 5-6].

Стаття 3 Міжнародного кодексу поведінки державних посадових осіб встановлює, що державні посадові особи уважні, справедливі та неупереджені при виконанні своїх функцій, зокрема, у своїх відносинах з громадськістю; ніколи не надають неправомірну перевагу будь-якій групі осіб або окремій особі, не допускають дискримінації по відношенню до будь-якій групі осіб або окремій особі або не зловживають іншим чином наданими їм повноваженнями та владою [2]. Згідно статті 40 Європейського кодексу поліцейської етики поліція повинна виконувати свої завдання неупереджено, керуючись, зокрема, принципами неупередженості та не дискримінаційного підходу [3].

В умовах європейської інтеграції ефективність національного адміністративного законодавства набуває теоретичного та практичного значення. Нормативно-правова база ефективного правового регулювання діяльності держави у період формування правових засад асоціації України і ЄС закладена у Конституції України та законах України «Про Концепцію Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу [4]» і «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу [5]». Проте ці акти, на думку В. А. Бондаренка, мають загальний характер, тому не визначають напрямів підвищення ефективності адміністративно-правового регулювання. З огляду на це існує потреба дослідження на предмет підвищення ефективності норм адміністративного законодавства, яке адаптується до вимог Європейського Союзу [6, с. 135].

Згідно пункту 34 Стратегії національної безпеки України [7]: «Набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору - стратегічний курс держави. Для реалізації цього курсу має бути забезпечено повну імплементацію та подальшу адаптацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, інтеграцію національної економіки до

європейського економічного простору, досягнення Україною відповідності Копенгагенським критеріям членства в ЄС» [8].

На думку І. Г. Кузьменка, європейський вимір у реформуванні Національної поліції України як ключового елемента системи Міністерства внутрішніх справ України може бути запроваджений через застосування взаємодоповнюючих дій за такою логічною схемою: європеїзація – гармонізація – наближення – адаптація. Забезпечення успішної реалізації державних стратегій європейського вибору України прямо залежить від ефективності функціонування інституту державної служби. Європейський вимір у реформуванні Національної поліції України передбачає створення належних умов для набуття та розвитку відповідних навичок, необхідних для активних дій на європейській арені [9, с. 119].

Важливо зазначити, що світовий досвід не можна механічно переносити у вітчизняне законодавство. Слід адаптувати міжнародний досвід до сучасного етапу розвитку української держави та враховувати український менталітет, традиції, вже існуюче законодавство тощо. Звичайно, політика кожної держави в сфері забезпечення національної безпеки і оборони має свою специфіку та особливості, але існують і загальні положення, що відображають загальносвітові тенденції її формування та реалізації в сучасних умовах.

Література

1. Ковалів М. В., Єсімов С. С., Лозинський Ю. Р. Правове регулювання правоохоронної діяльності : навчальний посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2018. 323 с.
2. Міжнародний кодекс поведінки державних посадових осіб : Міжнар. док. Орг. Об'єдн. Націй від 23.07.1996 р.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_788#Text
3. European Code of Police Ethics. *Essential Texts on Human Rights for the Police*. P. 383-392. URL: <https://doi.org/10.1163/ej.9789004164819.i-0.122>

4. Про Концепцію Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу : Закон України від 21.11.2002 р. № 228-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-15#Text>

5. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу : Закон України від 18.03.2004 р. № 1629-IV : станом на 4 листоп. 2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1629-15#Text>

6. Бондаренко В. А. Окремі аспекти підвищення ефективності норм адміністративного права у період адаптації законодавства до вимог Європейського Союзу. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична.* 2016. Вип. 3. С. 134-142. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvlduvs_2016_3_17

7. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України» : Указ Президента України від 14.09.2020 р. № 392/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text>

8. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : Угода Україна від 27.06.2014 р. : станом на 30 листоп. 2015 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text

9. Кузьменко І. Г. Організаційно-правові засади професійної підготовки управлінських кадрів поліції в країнах ЄС : дис. ... д-а філософії : 081 Право / Національна академія внутрішніх справ. Київ, 2021. 241 с. URL: http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/19771/1/dysert_kuzmenko_ih.pdf

ЗМІСТ

Ковальчук І.В. Особливості бюджетного процесу на місцевому рівні в умовах воєнного стану	с.3
Бровко Н.І. До проблем становлення і розвитку громадських інституцій в Україні під час війни	с.7
Пахомова А.О. Особливості захисту жінок під час збройних конфліктів.....	с.11
Сімакова С.І. Особливості проведення слідчих (розшукових) дій в умовах воєнного стану	с.14
Тимощук О.Г. Вплив російсько-української війни 2022 року на євроінтеграційні процеси в контексті набуття Україною статусу кандидата в члени ЄС	с.17
Настіна О.І. Правові проблеми визначення статусу учасника бойових дій в сучасних умовах.....	с.19
Аргат Я.П. Розірвання шлюбу в умовах воєнного стану.....	с.22
Єфремова І.І. Кібербулінг: психологічні передумови та правові наслідки.....	с.25
Нікітенко О.І. Сучасні правові аспекти забезпечення безпеки у прикордонних районах держави	с.28
Макарчук В.В. Адаптація положень європейського законодавства стосовно поліцейської діяльності у сфері національної безпеки і оборони.....	с.32
Обіюх Н.М. Екологічна безпека під час війни: хто несе відповідальність?.....	с.36
Ломакіна І.Ю. Правові особливості трудової міграції.....	с.40
Ярмоленко Ю.В. Щодо питання створення приватних військових компаній.....	с.43